

СММУ

Қоғамдық денсаулық сақтау

кафедрасы.

ДӘРІС 1.

тақырып:

*Қоғамдық денсаулық сақтау ғылым
және пән ретінде. Денсаулықтың
әлеуметтік факторлары.*

3 курс ЖМФ

ДЕНСАУЛЫҚ

– адамның рухани, физикалық және
әлеуметтік жағдайлардың толық
саулығы.

ДЕНСАУЛЫҚТЫҢ деңгейлері:

1. Деңгейі – бөлек адамның денсаулығы
2. Деңгейі – топтық денсаулығы
3. Деңгейі – тұрғындардың денсаулығы
4. Деңгейі – қоғамдық денсаулығы

**Қоғамдық денсаулығы
ал Медицина көмекті
ұйымдастыру жүйесі
және денсаулықты
сақтау жүйелері**

Қоғамдық денсаулығы

ол қоршаған ортаны жақсарту
Жедел жұқпалы ауруларды бақылау
Жеке бас гигиена тәрбиесін
жоғарлату.

ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕРІ

1.ЭКСПЕРТТІК баға беру

2.Бюджеттік 3.

Математикалық

4.Социологиялық

5.Жүйелік және

сараптамалы

ДЕНСАУЛЫҚҚА ӘСЕР

ЕТЕТІҢ ФАКТОРЛАР:

1. Әлеуметтік экономикалық факторлар
2. Әлеуметтік бимологиялық факторлар – ата аналардың жасы,
3. Экологиялық және табиғи, табиғи-климатикалық факторлар – қоршаған ортаның ластауы, орташа t , радиацияның деңгейі
4. Медициналық факторлар-медициналық көмектің факторлары, медицина көмектің жеткілігі

ДЕНСАУЛЫҚҚА осы факторлардың әсері

- 50% - өмірдің сапасы
- 20% - қоршаған ортаның жағдайы
- 20% - генетикалық факторлар
- 10% - денсаулықсақтау жүйесінің жағдайы

Қоғамдық денсаулығы пәнінің міндеттері:

- 1. Халық денсаулық күйін және оған әлеуметтік жағдайлардың әсерін зерттеу**
- 2. Халық денсаулығын зерттеу әдістерін және методологиясын зерттеп дайындау**
- 3. Денсаулық сақтау жүйесінде нарықтық экономикаға байланысты ҚР саясатын теориялық дәлелдеу, сол себептен халық денсаулық қорғаудың негізгі принциптерімен ұйымдастыру түрлерінің қайта қаралуы және оларды жүзеге асыру**

- **4. Медицина және денсаулық сақтау саласында көз қарастардың кертартпалығын критикалау**
Әлеуметтік медицина
- 5. Болашақ медициналық қызметкерлердің әлеуметтік – гигиеналық негіздерінде даярлау және тәрбиелеу.**

- **Қазіргі кезеңде денсаулық сақтау саласында жүргізіліп жатқан реформалардың жетістіктері көбінесе медициналық-санитарлық көмекті ұйымдастыруды басқару, қаржыландыру және денсаулық сақтау жүйесі экономикасының негіздерін білуге дәрігерлерді оқыту деңгейіне байланысты**

- **Статистика** дегеніміз **көпшілік қоғам құбылыстарының сандық жағын олардың сапалық ерекшеліктерімен тығыз байланысын зерттейтін қоғамдық ғылым деп саналады**

**Медициналық
статистикасы
екі бөлімнен құралады:**

**1. Денсаулық сақтау
статистикасы**

**2. денсаулық сақтау ісінің
статистикасы**

***Статистикалық
зерттеу үшін
компоненттен
құралады:***

- **Зерттеуді ұйымдастырғанда маңызды *төрт кезеңі* болады:**
  - 1-бағдарламаны және жоспарлауды құру**
  - 2-мәліметтерді жинау**
  - 3-мәліметтерді өңдеу**
  - 4-мәліметтерді талдау, қортындылау, нұсқау, зерттеу нәтижелерін тәжірибе жүзіне енгізу**

- ***I -кезең*** зерттеудің мақсатын, жаңа жоспарын анықтаудан басталады. Зерттеудің мақсаты – теориялық проблеманы анықтау, денсаулық сақтаудың сауалдарын қанағаттаумен анықталады

- ***II-кезең*** – ***мәліметтерді жинау, зерттелетін құбылыстың белгілерін тіркеу***

- **Кестелердің түрлері:**
қарапайым, күрделі,
қиыстырылған
Қарапайым кесте – бір белгі
арқылы құраламын кесте
Күрделі – бірнеше белгі
арқылы құраламын кесте
Қиыстырылған – бір-бірімен
байланысты белгілер
арқылы құраламын кесте

- **III кезең** – мәліметтерді өңдеу. Бұл кезең бірнеше дәйектілік операциялардан құралады
  1. бақылау
  2. шифірлеу
  3. құжаттарды топтарға бөліп алу
  4. мәліметтерді құрастыру
  5. статистикалық көрсеткіштерді есептеу
  6. графикалық бейнелеу

- ***ІҮ-кезең. Зерттеуді анықтағанда қортындыны қысқа, нақты түрде шығару, нақты шамаларды еңгізу.***

Абсолюттық шама-
зерттелетін құбылыстың
нақты көлемін көрсетеді,
кемшілігі талдауға жатпайды

Салыстырмалы шама –
зерттейтін құбылыстың
жиілігін, құрамын сипаттайды
және екі құбылысты
салыстырып, неше есеге
көбейетінін, төмендейтінін
көрсетеді.

- **Салыстырмалы шама *төрт* көрсеткіштен құралады**
Көрсеткіштері:

1. тарамдылық

2. құрамдылық

3. ара-қатынастық

4. көрнекілік

- **Орташа шама**- бір сан арқылы бүкіл құбылысқа сипаттама береді .

Орташа шама **төрт** бағытта қолданылады:

1. Дене бітімінің дамыуында негізгі антропометриялық белгілерді сипаттауда
2. Емдеу-сақтандыру мекемелерінің қызметін сипаттауда
3. Санитарлық-эпидемиологиялық қызметті сипаттауда
4. Физиологиялық ағзаларды сипаттауда

- **Орташа шаманың түрлері:**

орташа арифметикалық шама, мода, медиана.

***M*-орташа шама**

***Mo* – мода-вариациялық қатарда**

вариантаның жиілігін көрсететін сан

***Me*-медиана- вариациялық қатарды тең екі бөлікке бөлетін варианта**

***V* –варианта белгіні сан арқылы белгілеу**

***P*- жиілік, вариациялық қатарда**

вариантаның жиілігін көрсететін сан

- ***Вариациялық қатар***

***дегеніміз-ранг ретінде
орналасқан варианттар
қатары***

- **Орташа арифметикалық шаманы есептеу жолдары:**

1. Қарапайым орташа арифметикалық шама:

$$n < 30 \quad M = \frac{\sum EV}{n}$$

- **2. Өлшемді орташа арифметикалық шама**

$$n \leq 30$$

$$M = \frac{EVP}{n}$$

- **3. Мезет әдісімен есептелетін өлшемді орташа арифметикалық шама**

$$n > 30 \quad M = A + \frac{Eap}{n}$$

a- ауқымдық $a = V - A$
A- шартты орташа шама $A =$
Me, Mo

$$P = n$$

Статистикалық бақылаудың бірлігі
– бұл статистикалық жиынтықты
құрайтын әрбір біріншілік элемент.
Статистикалық жиынтықта
бақылаудың бірліктерінің саны
зерттеу көлемін анықтайды және "n"
әріпімен белгіленеді.

- **Статистикалық жиынтық** – бұл нақты уақыт және кеңістік жағдайында салыстырмалы біртекті элементтер(бақылау бірліктері) тобы.
- **Статистикалық жиынтық** зерттеудің қойылған мақсатына байланысты қалыптасады.

Тындағандарыңызға рахмет!!!

